

NTNUs #Drømmeløft

Vi takker for et inspirerende og konstruktivt møte 13. mars og deltar begeistret med innspill til Innovasjon Norges Drømmeløftet.

Nåsituasjonen

Sett utenfra kan NTNU se ut som en ferdig strukturert og definert organisasjon. Fem tusen ansatte og 23 500 heltidsstudenter er fordelt på syv fakulteter med sine 48 institutter og aktivitetene foregår over mer enn 600 000 kvadratmeter areal på mange ulike lokasjoner, deriblant mer enn 100 laboratorier.

Å være en stor organisasjon begrenser imidlertid verken kreativitet eller fleksibel organisering for å møte de utfordringene som inngår i vårt samfunnsoppdrag. Vi ser at kompleksiteten i de større samfunnsutfordringene nå – hvor man møtes i grenselandet mellom forskning, utdanning og innovasjon – fordrer en annen organisering enn vår disiplinorienterte organisasjon. Dette må vi løse med nye, tverrfaglige strukturer.

Samtidig har vi noen internasjonale konkurransefortrinn. Vi har lenge vært ledende innen energi og havromsvitenskap og -teknologi. Nobelprisen i medisin eller fysiologi til May-Britt Moser og Edvard Moser stadfestet at vi har et miljø i ypperste verdensklasse også i et felt der Norge vanligvis ikke er konkurransedyktige. Vårt nanolaboratorium har også fasiliteter på svært høyt nivå og trekker til seg forskertalenter fra hele verden som kan gjøre store forskningsgjennombrudd ved NTNU.

Vi ser det også som et fortrinn at vi i dag har mer enn fem tusen internasjonale studenter og ansatte, for disse vil som ambassadører for vår institusjon kunne bli avgjørende til vår fordel i konkurranser. I tillegg øker det selvsagt kvaliteten i både undervisning og forskning hos oss at konkurransen om studieplasser og forskerstillinger foregår med hele verden som rekrutteringsgrunnlag.

NTNU er også det eneste universitetet i Norge med en egen prorektor for nyskaping. Innovasjon, entreprenørskap og samarbeid med næringslivet vil alltid stå sentralt i vår strategi, og et sentral del av vårt drømmeløft er at næringslivet i enda større grad realiserer mulighetene for å samarbeide med oss. Et eksempel på nivået på nyskappingsvirksomheten er at vi i 2014 inngikk en avtale med forskningsorganisasjonen CERN om opprettelsen av CERN Business Incubation Centre. Dette gir NTNU tilgang til CERN-teknologi for kommersialisering. NTNU er det tredje universitetet i verden med status som CERN-inkubator.

Vår tilnærming

Gjennom å analysere hva vi har best forutsetninger for å levere, hvilke globale samfunnsutfordringer som preger samtiden og å se disse i lys av vårt samfunnsoppdrag har vi funnet en fleksibel måte å organisere oss på. Vi forener krefter og ressurser på tvers av disipliner og jobber i en tiårsperiode med fire tematiske satsningsområder.

NTNUs tematiske satsningsområder skal oppnå kunnskap for en bedre verden gjennom å jobbe tverrfaglig for å løse komplekse utfordringer av stor betydning for det globale samfunnet. Disse er:

- Bærekraftig samfunnsutvikling
- Energi
- Havromsvitenskap og teknologi
- Helse, velferd og teknologi

Vi har lagt ved faktaark om de ulike satsningsområdene som begrunner hvorfor de er valgt og hvilke problemstillinger vi jobber med. Som dere vil se, er veldig mange av våre fagområder engasjert i ulike prosjekter knyttet til disse tematiske satsningsområdene. Organisasjonen er mobilisert, samlet om et felles mål, og vi har store forventninger.

Hva trengs?

Samarbeid med næringsliv, virkemiddelapparat og myndigheter er avgjørende for at NTNU skal lykkes med å nå de mange målene som er satt for denne satsningen. Både ved nasjonale og internasjonale tildelinger er særlig involvering fra næringslivet vektlagt som kriterium for tildeling.

Det er ikke alltid sammenheng mellom forskningsmidler og andre virkemidler som er utlyst og de problemstillinger som til enhver tid er definert som viktige utfordringer i samtiden. På den ene siden er vår sektor avhengig av langsiktighet, spesielt for å kunne tilby stabile og trygge arbeidsvilkår for vitenskapelig ansatte. På den andre siden vil det dukke opp samfunnsutfordringer som ikke var forutsett lang tid i forveien, men som likevel er svært viktig å løse.

Vårt oppdrag er å bidra med kunnskapen som skal til for å løse disse utfordringene. For å kunne gjøre det, finner vi organisasjons- og gjennomføringsformer tilpasset den konkrete utfordringen. Her vil vi være avhengig av at virkemiddelapparat og myndigheter kan møte oss med den samme fleksibiliteten.

Eksempel: Bærekraftige forretningsmodeller i samarbeid med næringslivet

Det ene av våre satsningsområder, NTNU Bærekraft, arbeider nå med et helt konkret forslag. For å forene krefter, og for å skape tilstrekkelig fokus på bærekraftige forretningsmodeller, er det nå et økende behov for at det etableres et *Nasjonalt senter for teknologi og bærekraft*. Dette kan være et tidsbegrenset, uavhengig senter hvor eierne er myndigheter og næringslivsorganisasjoner i samarbeid med organisasjoner som driver kunnskapsutvikling (universiteter og forskningsmiljøer).

Formålet skal være å skape inspirasjon til endring i næringslivet og vise vei gjennom eksperimenter og eksempler samt å utvikle ny kunnskap basert på forskning i samarbeid mellom næringsliv og forskningsmiljøer. En visjon for senteret er at norske produkter og norsk produksjon skal ha et internasjonalt renommé for å være bærekraftige.

Senteret vil bidra med oversikt over miljøkrav og bærekraftkriterier som må legges vekt på for å få til et grønnere skifte i norsk næringsliv. Samtidig vil senteret representere en kunnskapsressurs for hvordan bedriftene skal imøtekomme disse kravene. Materialflytkjeder, leverandørnettverk, økonomiske virkemidler og verdiskapingspotensialet vil bli analysert med hensyn på bærekraftige løsninger, både når det gjelder valg av materialer med lavere fotavtrykk og ved bedrifters strategiske valg i konkrete konkurransesituasjoner.

Vi ser for oss en prosjektperiode på ti år hvor mye av innsatsen legges ut til næringslivet, hvor vi vil utvikle piloter og demonstrasjonsprosjekter og på den måten bruke bedriftene som laboratorier.

Slik vil NTNU, sammen med de beste og mest spissede høyskolene, kunne produsere kunnskap og løsninger som setter Norge i førersetet for bærekraftige forretningsmodeller som er profitable. Og vi vil få mange nye ideer til hva vi skal leve av etter oljens tidsalder.

Det ligger en dugnad bak nesten alt som er bra med landet vårt. Norge er et rikt land i dag fordi vi utviklet rett kunnskap til rett tid for å forvalte ressursene våre. Det krevde et stort løft for myndigheter, næringsliv og academia. Nå er tiden inne for et nytt løft.

Oppsummering

Et slikt senter vil kunne gi helt essensiell kunnskap for hvordan vi bygger framtidens bærekraftige samfunn. Samtidig vil det øke innovasjonskraften i næringslivet gjennom å bruke bedrifter som laboratorier. Det brede samarbeidet vil vise hvordan Norge i praksis går foran i innovasjonen rettet mot det grønne skiftet som verden er avhengige av.

Dette er bare et av veldig mange forslag som vil komme fra NTNU, som svar på viktige spørsmål som vårt samfunn må engasjeres i. Vårt drømmeløft er at slike forslag kommer hurtig til realisering gjennom at også partnerne vi er avhengige av møter oss med samme fleksibilitet og gjennomføringskraft.

I mars hadde vi gleden av å være vertskap for Visjon 2030, den nasjonale innovasjonsdugnaden for global helse og utdanning. Kanskje det kan være et eksempel på en modell for samarbeid om årlige drømmeløft i partnerskap mellom aktørene – hvor næringsliv, academia, myndigheter og øvrige interessenter sammen bringer fram løsninger fra ide til gjennomføring?

Vi heier på #Drømmeløftet, og stiller begeistret opp når vi kan bidra med kunnskap for en bedre verden.

Beste hilsen

Gunnar Bovim
Rektor

Johan E. Hustad
Prorektor for nyskaping